

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **R. S.**, zastoupen Mgr. Dagmar Beníkovou, advokátkou, se sídlem Legionářská 797/3, Olomouc, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**, se sídlem 28. října 2771/117, Ostrava, týkající se žalob proti rozhodnutím žalovaného ze dne 29. 1. 2013, č. j. MSK 1705/2013, a ze dne 23. 4. 2013, č. j. MSK 45868/2013, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 23. 10. 2014, č. j. 22 A 31/2013 - 24,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobci byl při silniční kontrole dne 2. 11. 2012 zadržen příslušníkem Policie ČR řidičský průkaz č. X z důvodu zjištění hodnoty 1,75 g/kg alkoholu v krvi. V návaznosti na to vydal Magistrát města Olomouce, Odbor agendy řidičů a motorových vozidel, oddělení přestupků v dopravě, dne 29. 11. 2012 rozhodnutí o zadržení řidičského průkazu žalobce, č. X, do doby pravomocného rozhodnutí o trestném činu, popř. přestupku, kdy žalobce měl dne 2. 11. 2012 cca v 9 hod. v Olomouci na ulici Hamerská, ve směru jízdy k ulici Přerovská, řídit motorové vozidlo zn. Škoda Octavia, RZ:X, a to pod vlivem alkoholu, resp. ve stavu vylučujícím způsobilost k řízení vozidla, když dechovou zkouškou na přístroji Alcotest Dräger 7510 výr. č. ARZM-0262 byla u něj v 9:09 hod. naměřena hodnota 1,75 g/kg a kontrolní zkouškou v 9:14 hod. hodnota 1,73 g/kg alkoholu v dechu.

[2] Magistrát města Opavy zamítl rozhodnutím č. j. MMOP 124088/2012, žádost žalobce o provedení odpočtu tří bodů v registru řidičů doloženou potvrzením o ukončení školení bezpečné jízdy dne 20. 11. 2012, a rozhodnutím ze dne 6. 3. 2013, č. j. MMOP 25884/2013, další žádost žalobce o provedení odpočtu tří bodů v registru řidičů doloženou potvrzením o ukončení školení bezpečné jízdy dne 3. 1. 2013 (dále jen „prvostupňová rozhodnutí“). Školení bezpečné jízdy absolvoval v obou případech ve středisku bezpečné jízdy společnosti Libros Ostrava a v době podání žádostí činil stav bodového hodnocení žalobce 7 bodů. V záhlaví označenými rozhodnutími žalovaný prvostupňová rozhodnutí potvrdil a odvolání žalobce zamítl.

[3] Žalovaný se v napadených rozhodnutích zabýval aplikací § 123e odst. 4 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění rozhodném pro posuzovaný případ (dále jen „zákon o silničním provozu“), které stanoví podmínky pro odečet bodů na základě ukončeného školení bezpečné jízdy. Upozornil, že z dikce a významu ustanovení § 123e zákona o silničním provozu vyplývá, že žádat o odečet bodů mohou pouze držitelé řidičského oprávnění bez sankce či trestu zákazu řízení motorových vozidel (§ 94a odst. 1 téhož zákona). Stejně tak nemohou o odečet bodů žádat osoby, které již dosáhly 12 bodů. Dále konstatoval, že samotná skutečnost, že držitel řidičského oprávnění u sebe v době školení bezpečné jízdy nemá řidičský průkaz, či ho ztratil nebo ho má neplatný, není sama o sobě překážkou pro účast na školení a následné provedení odečtu bodů z registru řidičů. Pro případ zadržení řidičského oprávnění dle § 118b zákona o silničním provozu je však situace odlišná, neboť odst. 2 téhož ustanovení držitelé řidičského oprávnění výslovně zakazuje řídit po dobu zadržení řidičského průkazu motorová vozidla. Dle zákona č. 247/2000 Sb., o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel, ve znění rozhodném pro posuzovaný případ (dále jen „zákon o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti“), provozovatel školicího střediska sice není povinen kontrolovat, jestli žadatel nemá zadržen řidičský průkaz, a zákon ani nestanoví, že ho musí mít u sebe, avšak stejně tak jako povinnost neřídit motorové vozidlo pod vlivem alkoholu či jiné návykové látky vyplývají dotčené povinnosti přímo ze zákona o silničním provozu. Ustanovení § 52g odst. 2 zákona o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti a § 123e odst. 4 zákona o silničním provozu neobsahují taxativní výčet podmínek, za nichž lze absolvovat školení bezpečné jízdy a dosáhnout odečtu bodů, ale specifikuje další podmínky nad rámec obecných podmínek pro řízení motorových vozidel na pozemních komunikacích tak, aby jej mohli využít jen vybraní držitelé řidičského oprávnění. Nemusí být proto výslovně stanoveno, že účastník musí v době školení splňovat obecné podmínky pro řízení motorových vozidel na pozemních komunikacích dle zákona o silničním provozu. Ustanovení § 1 téhož zákona totiž stanoví, že tento zákon upravuje práva a povinnosti účastníků provozu, jakož i pravidla provozu, na pozemních komunikacích, kam patří i povinnost zdržet se řízení motorových vozidel po dobu zadržení řidičského oprávnění. Osoba, která porušuje právo, si nemůže v důsledku bezprávní nárokovat vznik jiného práva, tedy odečet bodů v bodovém hodnocení řidičů. To platí, i přestože žalobce v době absolvování školení splňoval požadavky výslovně uvedené v § 123e odst. 4 zákona o silničním provozu, což žalovaný nijak nezpochybnil. Správní orgány musí postupovat v souladu se zásadou ochrany veřejného zájmu a zamítnout žádost tehdy, když žadatel sice předkládá formálně správné potvrzení o školení bezpečné jízdy, ale ve vlastní účasti mu od počátku bránila zákonná překážka, o níž dokonce věděl. Žalovaný rovněž dospěl k závěru, že předmětné potvrzení není správním rozhodnutím a nebylo třeba o něm rozhodovat ve smyslu předběžné otázky; dále že výcviková plocha školicího střediska je účelovou pozemní komunikací, což není v řízení dále třeba prokazovat.

[4] Obě rozhodnutí žalovaného napadl žalobce u Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), který řízení o žalobách spojil ke společnému projednání a rozhodnutí a žaloby zamítl napadeným rozsudkem. Soud nepřisvědčil námitce, podle níž správnímu orgánu

pokračování

nepříslušelo hodnotit předložené potvrzení o absolvování školení bezpečné jízdy, neboť potvrzení školicího střediska není rozhodnutím o předběžné otázce dle § 57 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), či závazným stanoviskem, ani veřejnou listinou ve smyslu (§ 149 a 53 téhož zákona). Správní orgán posuzuje obsahovou správnost listiny vydané soukromou osobou jako jeden z podkladů rozhodnutí. V případě potvrzení střediska bezpečné jízdy neexistuje žádné zákonné ustanovení ve smyslu § 50 odst. 4 správního řádu, dle kterého by měl být správní orgán takovým potvrzením vázán.

[5] Ve vztahu k bodovému hodnocení a odečítání bodů vycházel soud z úpravy obsažené v zákoně o silničním provozu, konkrétně z ustanovení § 123e odst. 4 a 5, které stanoví podmínky odečtu bodů v případě absolvování školení bezpečné jízdy. Dle žalobce byla naplněna hypotéza citované normy, neboť v době absolvování školení bezpečné jízdy nepozbyl řidičské oprávnění. Krajský soud vymezil jako jádro sporu posouzení, zda se zákaz řízení motorových vozidel dle § 118b odst. 2 zákona o silničním provozu vztahuje i na řízení motorových vozidel v rámci školení bezpečné jízdy na výcvikové ploše střediska bezpečné jízdy. Jelikož dospěl k závěru, že výcviková plocha školicího střediska je účelovou pozemní komunikací podle zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění rozhodném pro posuzovaný případ (dále jen „zákon o pozemních komunikacích“), přičemž dle § 1 zákona o silničním provozu se tento zákon vztahuje na všechny pozemní komunikace, uzavřel krajský soud, že žalobce nemohl řídit motorové vozidlo přes zákonný zákaz uvedený v § 118b odst. 2 zákona o silničním provozu a nebyl oprávněn ani k jízdě na polygonu. Určení osob oprávněných k řízení motorových vozidel nespadá pod určení „rozsahu a způsobu“ přístupnosti účelové komunikace ve smyslu § 7 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích, ani provozovatel polygonu tudíž nemohl stanovit nic, co by žalobci umožňovalo řídit motorové vozidlo přes zákonný zákaz uvedený v § 118b odst. 2 zákona o silničním provozu. *„Oprávnění k řízení motorových vozidel na všech komunikacích vymezuje § 3 odst. 3 ZSP (pozn. Nejvyššího správního soudu: zákona o silničním provozu), který pamatuje i na žáky autoskol a osoby přezkušované z odborné způsobilosti. Žádné zvláštní ustanovení o osobách absolvujících školení bezpečné jízdy neobsahuje. Takovéto osoby tedy musí možnost řídit motorové vozidlo odvést toliko od toho, že jsou držitelé řidičského oprávnění. Avšak právě ustanovení § 118b odst. 2 ZSP znemožňuje držitelé řidičského oprávnění toto oprávnění vykonávat, tedy řídit motorové vozidlo. Z výše uvedeného vyplývá, že žalobce – ač formálně držitel řidičského oprávnění – nebyl v důsledku zadržení řidičského průkazu oprávněn řídit motorové vozidlo na jakékoli komunikaci, na níž se vztahuje ZSP, tedy ani na polygonu školicího střediska bezpečné jízdy.“*

[6] Krajský soud závěrem zhodnotil, že celá právní konstrukce žalobce se přičí smyslu a poslání zákonné úpravy bodového hodnocení. Ta má mimo jiné motivovat k bezúhonné jízdě odčítáním bodů v důsledku plynutí času či zlepšení jízdních schopností absolvováním intenzivního školení bezpečné jízdy. Možnost školení je limitována jen na případy méně závažných deliktů (ohodnocených méně než 6 body), zatímco zadržení řidičského průkazu je opatření vztahující se na nejzávažnější porušení pravidel silničního provozu. *„Veřejný zájem na vyřazení takto nebezpečného řidiče ze silničního provozu umožňuje zabránit mu v řízení motorových vozidel ještě dříve, než je mu pravomocně uložen trest zákazu řízení motorových vozidel. Bylo by proti smyslu celé úpravy, aby právě takový řidič mohl využívat dobrodíní odečtu bodů za absolvované školení bezpečné jízdy, které je vyhrazeno toliko pro pachatele méně závažných deliktů v dopravě.“*

II. Kasační stížnost a další podání účastníků řízení

[7] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl v záhlaví označený rozsudek krajského soudu, kterým byly jeho žaloby proti rozhodnutím žalovaného zamítnuty z výše nastíněných důvodů. Stěžovatel svou kasační stížnost opírá o důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) zákona

č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ř. s.“), a navrhuje zdejšímu soudu, aby napadený rozsudek zrušil.

[8] Stěžovatel se domnívá, že krajský soud nesprávně právně posoudil hned několik právních otázek. Prvně se jedná o překročení mezí správního uvážení, neboť správní orgán nebyl oprávněn hodnotit potvrzení o absolvování školení bezpečné jízdy z hlediska zákonnosti školení, kdy potvrzení posuzuje toliko z formálního hlediska. S názorem krajského soudu nesouhlasí, neboť dle § 123e odst. 4 zákona o silničním provozu je podmínkou pro odpočet bodů pouze doložení potvrzení o ukončeném školení bezpečné jízdy. Státní dozor ve věcech zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel vykonává dle § 54 odst. 1 zákona o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností. Dle stěžovatele je potvrzení o ukončení školení bezpečné jízdy nadáno presumpcí správnosti a je třeba na něj nahlížet dle § 53 odst. 3 správního řádu. Pokud měl správní orgán pochybnosti o správném postupu provozovatele školicího střediska, nemohl si jako věcně a místně nepřislušný správní orgán posoudit tuto otázku sám, ale měl o to požádat příslušný správní orgán. Důvodů možné nezákonnosti školení bezpečné jízdy může být mnoho a správní orgán provádějící odpočet bodů v registru nemůže mít dostatek informací o podmínkách a náležitostech poskytování této služby. Stěžovatel si telefonicky ověřil, že střediska bezpečné jízdy s vyšší akreditací běžně přijímají ke školení osoby se zadrženým řidičským průkazem, přičemž tento postup konzultovala s nadřízeným orgánem a ani jeden dosud nezhájil správní řízení.

[9] V otázce hodnocení výcvikové plochy střediska bezpečné jízdy Libros Ostrava jako účelové pozemní komunikace, kde platí zákon o silničním provozu, a nemožnosti provozovatele stanovit, že zde může řídit motorové vozidlo i řidič se zadrženým řidičským průkazem (přičemž v daném případě tak provozovatel ani nestanovil), stěžovatel uvádí, že se s krajským soudem neztotožňuje. Zadržení řidičského průkazu je pouze předběžným opatřením, kterým je osobě podezřelá z trestného činu bráněno v řízení vozidla na pozemních komunikacích do doby pravomocného rozhodnutí o přestupku či trestném činu. Platí zde zásada presumpce nevin. Byť jde v podstatě o zákaz bránící stěžovateli v užívání vozidla na pozemních komunikacích, kdy výcviková plocha je účelovou komunikací, je právem vlastníka neveřejné účelové komunikace stanovit jakým způsobem a za jakých podmínek bude účelová komunikace užívána. Na výcvikové ploše nemohou platit pravidla provozu na pozemních komunikacích, neboť se zde úmyslně nedodržují, a to z důvodu navození kritických situací, které účastníci školení pod dohledem příslušných lektorů prakticky řeší. Obdobná situace je i na jiných veřejně nepřístupných pozemních komunikacích (závodní dráhy či areály různých podniků), kde jsou provozována vozidla nespĺňující podmínku provozu na pozemních komunikacích (závodní speciály, přepravní stroje atd.), a jejichž řidiči z podstaty věci nemohou ani pravidla provozu na pozemních komunikacích dodržovat. Naopak vlastník neveřejné pozemní komunikace může i stanovit, že zde pravidla provozu na pozemních komunikacích platí. Stěžovatel již namítal, že je nutné vyslechnout vlastníka této neveřejné pozemní komunikace, neboť samotné středisko Libros není jen střediskem bezpečné jízdy, ale jedná se o komerční centrum, jehož plocha tvoří mimo budov a travnatých ploch převážně veřejně přístupné účelové komunikace, kde použití pravidel provozu na pozemních komunikacích je zřejmé. Opominutím tohoto důkazu správními orgány nebyla naplněna základní zásada správního řízení, tedy zjištění skutkového stavu tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti.

[10] Stěžovatel je přesvědčen, že zadržení řidičského průkazu nemůže být opatřením, které by nahrazovalo trest či obdobnou sankci. Účel zavedení tohoto institutu není snaha vyřadit podezřelé řidiče z provozu do doby, než bude o deliktu rozhodnuto, nýbrž zajištění, aby takové osoby bezprostředně po zjištění jejich provinění v deliktním jednání nepokračovaly

pokračování

a aby se v blízké budoucnosti nevyhýbaly správnímu řízení (viz důvodová zpráva k zákonu č. 411/2005 Sb.). Navíc zadržení řidičského průkazu není povinností policisty, nýbrž jeho oprávněním. Závažnost deliktu nemusí být hlavním kritériem využití tohoto oprávnění, může převážet i obava, že se řidič bude vyhýbat správnímu či trestnímu řízení. Dále nelze řidičský průkaz zadržet osobě, která jej u sebe nemá. Stěžovatel zde spatřuje nerovnost mezi osobami, jež spáchaly stejný delikt. Ty, kterým byl řidičský průkaz zadržen, by nemohly absolvovat školení bezpečné jízdy, zatímco těm, kterým byl z nějakého důvodu vrácen, toto školení absolvovat mohou a stejně tak mohou požádat o odpočet bodů. Školení bezpečné jízdy k odpočtu bodů je také teoretickým získáním a prohloubením znalostí teorie řízení a zásad bezpečné a defenzivní jízdy, nejčastějších příčin dopravních nehod a jejich předcházení, důsledků protiprávního jednání řidičů motorových vozidel, prevence a řešení mimořádných událostí v provozu na pozemních komunikacích. Stěžovatel proto nevidí žádný důvod, proč by se po spáchání přečinu v dopravě nemohl takového školení zúčastnit, neboť právě on je osobou, které je takové školení určeno a nepochybně může přispět k jeho nápravě. Byť je školení bezpečné jízdy určeno výhradně pro pachatele méně závažných deliktů v dopravě, o konkrétním deliktu má být nejdříve pravomocně rozhodnuto. Do té doby by na stěžovatele mělo být pohlíženo jako na každého jiného řidiče, a může vykonávat veškeré činnosti vyjma těch, které mu byly v rámci probíhajícího řízení o takovém deliktu zakázány.

[11] Žalovaný toliko odkázal na odůvodnění napadených rozhodnutí a blíže se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

[12] V doplnění kasační stížnosti ze dne 19. 3. 2015 stěžovatel odkazuje na Metodické usměrnění Ministerstva dopravy, Odboru agend řidičů, č. j. 136/2014-160-OST/1, vydané k ustanovení § 52a odst. 2 zákona o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti. Dle něj by měl mít možnost účasti na pravidelném školení dle citovaného ustanovení držitel řidičského oprávnění „v širším smyslu“, tedy každý, komu bylo řidičské oprávnění uděleno, a dosud se ho nevzdal nebo mu nebylo úředně odňato. Pokud se jedná o řidiče, který je pouze dočasně na právu řídit motorové vozidlo omezen, není rozumného, účelného a smysluplného důvodu, aby pravidelné školení neabsolvoval. Opačný výklad by bylo nutno považovat za přepjatý formalismus.

[13] Žalovaný k předmětnému doplnění kasační stížnosti uvádí, že odkazované stanovisko nedopadá na situaci stěžovatele, neboť se nevztahuje na školení bezpečné jízdy dle zákona o silničním provozu, nýbrž na vstupní školení a pravidelná školení profesionálních řidičů dle zákona o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti. Nadto se nevztahuje na držitele řidičského oprávnění (zadržení řidičského průkazu nezpůsobuje pozbytí řidičského oprávnění, stěžovatel tedy v době absolvování školení byl držitelem řidičského oprávnění), nýbrž na osoby, které držiteli řidičského oprávnění nejsou z důvodu jeho neudělení, odnětí, vzdání se či pozbytí. Žalovaný navíc s tímto stanoviskem Ministerstva dopravy nesouhlasí a považuje jej za účelové. Samotný zákon nerozlišuje držitele řidičského oprávnění v užším či širším smyslu a takové rozlišování nemá opodstatnění.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[14] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou. Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní

soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[15] Kasační stížnost žalobce **není** důvodná.

[16] Ustanovení § 123e zákona o silničním provozu zní:

Odečítání bodů

(1) Řidiči, kterému nebyla ode dne uložení pokuty v blokovém řízení nebo nabytí právní moci rozhodnutí, na jehož základě mu byl v registru řidičů zaznamenán naposled stanovený počet bodů, pravomocně uložena sankce za přestupek nebo trest za trestný čin, spáchaný jednáním zařazeným do bodového hodnocení, a) po dobu 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců, se odečtou 4 body z celkového počtu dosažených bodů, b) po dobu 24 po sobě jdoucích kalendářních měsíců, se odečtou 4 body z celkového počtu dosažených bodů zbývajících po odečtení bodů podle písmene a), c) po dobu 36 po sobě jdoucích kalendářních měsíců, se odečtou všechny zbývající body. K tomuto dni provede příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností záznam v registru řidičů o odečtení bodů z dosaženého počtu stanovených bodů řidiči, a to nejpozději do 3 pracovních dnů ode dne, kdy vznikl řidiči nárok na odečtení bodů.

(2) Řidiči se rovněž odečtou body, které mu byly zaznamenány na základě pravomocného rozhodnutí o a) přestupku nebo trestném činu po pravomocném zrušení tohoto rozhodnutí, nebo b) podmíněném odložení podání návrhu na potrestání nebo podmíněném zastavení trestního stíhání, pokud v trestním řízení, ve kterém se pokračovalo, nedošlo k odsouzení řidiče pro trestný čin, který spáchal jednáním zařazeným do bodového hodnocení.

(3) Po dobu výkonu trestu nebo sankce zákazu činnosti, spočívajícího v zákazu řízení motorových vozidel, nebo ve zkušební době podmíněného odložení podání návrhu na potrestání nebo podmíněného zastavení trestního stíhání, během které se řidič zavázal zdržet se řízení motorových vozidel, neběží doba pro odečítání bodů podle odstavce 1.

(4) Příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností rovněž provede záznam v registru řidičů o odečtení 3 bodů z dosaženého počtu bodů řidiči, který podal písemnou žádost o odečtení bodů a a) doložil žádost potvrzením o ukončeném školení bezpečné jízdy ve středisku bezpečné jízdy podle zvláštního právního předpisu, které není starší než 1 měsíc od podání žádosti, a b) neměl ke dni ukončení školení bezpečné jízdy ve středisku bezpečné jízdy v registru řidičů zaznamenáno více než 10 bodů za porušení právních předpisů obhodnocená méně než 6 body.

(5) Příslušný úřad obce s rozšířenou působností provede záznam o odečtení bodů ke dni ukončení školení ve středisku bezpečné jízdy, a to nejpozději do 3 pracovních dnů od podání žádosti. Příslušný úřad obce s rozšířenou působností může provést záznam o odečtení bodů řidiči na základě potvrzení o ukončeném školení bezpečné jízdy pouze jednou za kalendářní rok.

(6) Odečtení všech 12 zaznamenaných bodů oznámí příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností písemně řidiči nejpozději do 5 pracovních dnů ode dne, ke kterému byl záznam o odečtení bodů proveden v registru řidičů.

[17] Stěžovatel se domnívá, že splní-li formálně všechny požadavky vyplývající z § 123e odst. 4 zákona o silničním provozu, tedy mimo jiné doloží k žádosti zákonem požadované potvrzení o školení bezpečné jízdy, není správní orgán oprávněn zkoumat, zda školení absolvoval v souladu se zákonem či zda je potvrzení pravdivé, nýbrž je bez dalšího povinen provést žadateli odečet 3 bodů z registru řidičů. Takový výklad však považuje Nejvyšší správní soud za neudržitelný. Správní orgán je vždy povinen dbát, aby řešení každého jednotlivého případu bylo v souladu s veřejným zájmem a odpovídalo okolnostem daného případu, což by nebylo možné naplnit, kdyby byl bez dalšího povinen vycházet z pravdivosti předložených listin a nemohl zjistit, zda deklarované skutečnosti neodporují zákonu či se formálně naplnění

pokračování

stanovených podmínek nepřičí smyslu a účelu zákona. Správní orgán je oprávněn posuzovat správnost a pravdivost předložených listin, jinak by se jeho činnost přeměnila na „strojové ověření existence daných podkladů“, které by jej nutilo vyhovět *ad absurdum* žádosti i tehdy, když má prokazatelně doloženo, že žadatel fakticky školení bezpečné jízdy neabsolvoval a pouze si opatřil potřebné potvrzení.

[18] Nelze přisvědčit stěžovateli, že potvrzení o ukončení školení bezpečné jízdy, vydané soukromou osobou, požívá presumpce správnosti a je na něj nutno nahlížet objektivem § 53 odst. 3 správního řádu. Dle něho *[I]listiny vydané soudy České republiky nebo jinými státními orgány nebo orgány územních samosprávních celků v mezích jejich pravomoci, jakož i listiny, které jsou zvláštními zákony prohlášeny za veřejné, potvrzují, že jde o prohlášení orgánu, který listinu vydal, a není-li dokázán opak, potvrzují i pravdivost toho, co je v nich osvědčeno nebo potvrženo.* Krajský soud správně posoudil, že na předmětné potvrzení se toto ustanovení nevztahuje, neboť se nejedná ani o jeden druh listiny, který je v něm uveden. To ostatně nerozporuje ani stěžovatel a konkrétně neargumentuje, proč by se mělo jednat o listinu ve smyslu § 53 odst. 3 správního řádu, nýbrž pouze konstatuje, že se na potvrzení o ukončení školení bezpečné jízdy má hledět jako na správné, neexistuje-li rozhodnutí o opaku vydané orgánem vykonávajícím dozor dle § 54 odst. 1 zákona o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti. Takové rozhodnutí je však pro posuzovaný případ zcela irelevantní. Zatímco v nyní souzeném případě si správní orgán sám učinil závěr o tom, zda stěžovatel neporušil zákon, když se účastnil školení bezpečné jízdy, dle zákona o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti mohl orgán dozoru rozhodnout toliko o správním deliktu předmětného provozovatele akreditovaného školicího střediska. Hodnocení předloženého podkladu pak z povahy věci nepředstavuje ani rozhodování o předběžné otázce dle § 57 správního řádu. Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že správní orgány byly oprávněny samy hodnotit, zda stěžovatel mohl řídit motorové vozidlo na výcvikové ploše školicího střediska a zda v takovém případě ob stojí jako zákonný podklad potvrzení o ukončení školení bezpečné jízdy, kterého se stěžovatel účastnil v době, kdy mu byl zadržen řidičský průkaz.

[19] Jako rozhodující se Nejvyššímu správnímu soudu jeví odpověď na otázku, zda byl stěžovatel oprávněn účastnit se školení bezpečné jízdy a požadovat odpočet tří bodů z registru řidičů v okamžiku, kdy mu byl zadržen řidičský průkaz. Skutečnost, že stěžovateli byl před absolvováním obou školení zadržen řidičský průkaz, neboť řídil motorové vozidlo pod vlivem alkoholu, je v daném případě nesporná, neboť ani stěžovatel ji nerozporuje.

[20] Dle § 118b odst. 2 zákona o silničním provozu nesmí držitel řidičského oprávnění po dobu zadržení řidičského průkazu řídit motorové vozidlo. Je třeba vycházet z toho, že zákon o silničním provozu určuje práva a povinnosti účastníků provozu na pozemních komunikacích ve smyslu zákona o pozemních komunikacích. Povinnost stěžovatele dodržet zákaz řídit motorová vozidla proto nemůže přesáhnout mimo pozemní komunikace. Stěžovatel přitom sám souhlasil s krajským soudem, že středisko bezpečné jízdy Libros Ostrava je účelovou pozemní komunikací. Domnívá se však, že vlastník této neveřejné komunikace je oprávněn stanovit, jakým způsobem a za jakých podmínek bude užívána. Ve vztahu k této otázce správní orgány dle stěžovatele nezjistily skutkový stav tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti. Nejvyšší správní soud považuje tyto námitky za nepřipadné.

[21] Předně je třeba zdůraznit, že správní orgán si vyžádal provozní řád předmětného centra bezpečné jízdy, kde provozovatel sám deklaruje, že v areálu musí být dodržována obecně platná pravidla silničního provozu. Požadoval-li stěžovatel provedení výsledku vlastníka této neveřejné komunikace, aby prokázal, že mohl přes zákonný zákaz řídit motorové vozidlo při školení bezpečné jízdy, pak byl tento výsledek zcela bezpředmětný a nemohl mít vliv na závěry učiněné v napadených rozhodnutích. Správní orgány proto nepochybily, pokud návrhu stěžovatele

nevyhověly. Tvrzení vlastníka areálu by nemohlo nijak vyvrátit povinnost stěžovatele respektovat zákonná pravidla provozu na pozemních komunikacích, a to ani s ohledem na námitky stěžovatele, že uvedené středisko Libros není jen střediskem bezpečné jízdy. Provozní řád totiž platí v celém areálu. Především však vlastník (či provozovatel) účelové komunikace, byť neveřejné, není oprávněn umožnit porušování zákona a nechat zde řídit motorové vozidlo i osoby, kterým to zákon o silničním provozu výslovně zakazuje. Obdobně se již k otázce určení pravidel na neveřejné účelové komunikaci vyjádřil Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 21. 8. 2008, č. j. 21 Cdo 3797/2007, když uvedl, že „*zpřístupnění účelové komunikace „v rozsahu a způsobem, který stanoví vlastník nebo provozovatel uzavřeného prostoru nebo objektu”, neznamená omezení pravidel provozu na této komunikaci pouze na pravidla, která jsou výslovně uvedena v individuálním aktu vlastníka (provozovatele) uzavřeného prostoru (objektu), případně "je použit odkaz na výslovně určené části vyhlášky č. 99/1989 Sb."*. Smyslem této úpravy naopak je umožnit vlastníku (provozovateli) uzavřeného prostoru (objektu), aby podle svého uvážení stanovil s ohledem na využití a účel tohoto prostoru další (speciální) pravidla (např. provozní dobu areálu, místa vjezdu, výjezdu či parkování, maximální povolenou rychlost apod.), jdoucí nad rámec obecně závazných pravidel provozu na pozemních komunikacích stanovených vyhláškou č. 99/1989 Sb. (nyní zákonem č. 361/2000 Sb.)“. Nejvyšší správní soud se proto zcela ztotožňuje s krajským soudem, který dospěl k závěru, že určení osob oprávněných k řízení motorových vozidel nespadá pod určení „rozsahu a způsobu“ přístupnosti účelové komunikace ve smyslu § 7 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích. To, zda provozovatelé akreditovaných středisek běžně účast na školení bezpečné jízdy umožňují i osobám se zadrženým řídičským průkazem, nemá na závěry zde uvedené žádný vliv.

[22] Pro úplnost je třeba podotknout, že § 3 odst. 3 taxativně vymezuje, kdo je oprávněn řídit motorové vozidlo. Kromě držitele řídičského oprávnění jím je žák autoškoly a osoba přezkušovaná z odborné způsobilosti. Na osoby absolvující školení bezpečné jízdy se však žádné zvláštní ustanovení nevztahuje, na což upozornil již krajský soud. Stěžovatel tak jako držitel řídičského oprávnění, kterému bylo dle § 118b odst. 2 zákona o silničním provozu zakázáno řídit motorová vozidla, nemohl absolvovat školení bezpečné jízdy, natož z něj profitovat v podobě odečtu bodů z registru řídičů.

[23] Nejvyšší správní soud zde v souladu s žalovaným uvádí, že podmínky výslovně stanovené v § 123e odst. 4 zákona o silničním provozu nelze vykládat izolovaně, nýbrž s ohledem na dikci celého § 123e, jakož i na zákon o silničním provozu komplexně. Bylo by nadbytečné, aby zákon v každém svém ustanovení odkazoval na obecné podmínky, za nichž je osoba oprávněna řídit motorová vozidla na pozemních komunikacích. Naopak se jeví jako zcela logické, že pro jednotlivé instituty obsahuje jen speciální pravidla. Přestože tedy stěžovatel formálně splnil všechny podmínky vymezené v § 123e odst. 4 citovaného zákona, nebylo možné odečíst z bodového hodnocení řídiče provést, neboť zároveň byla porušena i jiná pravidla, jejichž dodržení zákon vyžaduje, konkrétně zákaz dle § 118b odst. 2 téhož zákona. Podpůrně lze upozornit na § 123e odst. 3 zákona o silničním provozu, dle něhož v době zákazu řízení motorových vozidel neběží lhůta dle odst. 1 téhož ustanovení, která má vliv na odečet bodů z bodového hodnocení řídiče. Z celé konstrukce předmětného ustanovení lze totiž dovodit, že řídič nemůže dosáhnout výhody odečtu bodů přes jakýkoliv zákaz řízení motorových vozidel, ať už tento zákaz spočívá v pozbytí řídičského oprávnění, či je důsledkem zadržení řídičského průkazu. Nelze odhlédnout od skutečnosti, že doba zadržení řídičského průkazu se následně započítává do uložené sankce zákazu řízení motorových vozidel. Z povahy věci má proto stejné účinky, byť nepředstavuje konečné řešení ve věci.

[24] Správní orgány tudíž postupovaly správně, když zákon neaplikovaly ryze formalisticky a vyložily jej v souladu se zásadou, obecně přijímanou odbornou veřejností, že osoba nemůže získat právní požitky ze svého protiprávního chování (viz slavnou kauzu newyorského

pokračování

odvolacího soudu Riggs v. Palmer, na niž se mnohokrát odvolávají různá právně-teoretická odborná díla, např. publikace Zdeňka Kühna. *Aplikace práva ve složitých případech: K úloze právních principů v judikatuře*, Praha 2002, Nakladatelství Karolinum, ISBN 80-246-0483-3, s. 41 či 149 a další.). Řídil-li proto stěžovatel v rámci školení bezpečné jízdy motorové vozidlo v rozporu se zákonem, nemůže získat výhodu, kterou by mu tento zákon na základě absolvování předmětného školení za normálních okolností poskytl.

[25] Na tom nic nemohou změnit ani námitky, že na stěžovatele je třeba hledět, jakoby jednáni, za které mu byl zadržen řidičský průkaz, nespáchal, dokud o něm nebude pravomocně rozhodnuto, a nelze mu proto tuto skutečnost klást k tíži. Nejvyšší správní soud ctí zásadu presumpce nevinny a nezpochybňuje její uplatnění ani v případě stěžovatele. V projednávané věci však není rozhodné, zda stěžovatel skutečně spáchal vytykaný trestný čin, nýbrž to, že mu byl zadržen řidičský průkaz a nesměl proto řídit motorová vozidla. Zadržení řidičského průkazu za zákonem stanovených podmínek je zcela legitimním opatřením chránícím společnost před řidiči, u nichž existuje důvodné podezření, že spáchali závažný delikt v dopravě. Nejedná se tudíž o trest za samotné protiprávní jednání. Stěžovateli lze přisvědčit, že důvodová zpráva k zákonu č. 411/2005 Sb., jímž byl institut zadržení řidičského průkazu do zákona o silničním provozu opět doplněn, uvádí, že tento institut umožňuje okamžitě vyřadit nezpůsobilého řidiče z provozu na pozemních komunikacích a ochránit tak ostatní účastníky tohoto provozu, přičemž se jedná taktéž o významný donucovací prostředek, aby se řidič dostavil ke správnímu orgánu k projednání přestupku. Tyto důvody však nelze považovat za jediný smysl a účel právní úpravy. Na bezprostřední zadržení řidičského průkazu policistou dle § 118b zákona o silničním provozu navazuje možnost rozhodnutí dle § 118c téhož zákona, že řidičský průkaz zůstane zadržen až do doby pravomocného rozhodnutí o přestupku či trestném činu (jak k tomu ostatně bylo i u stěžovatele). Tato bezprostřední návaznost pak vyplývá z potřeby chránit společnost před nebezpečnými řidiči. Předmětná důvodová zpráva totiž upozorňuje, že „[u]vedená úprava je nezbytná, protože jinak by např. řidiči, který v opilosti způsobil dopravní nehodu, musel být řidičský průkaz vrácen a on by mohl řídit motorová vozidla až do doby, než by meritorní rozhodnutí nabylo právní moci. Právě tato skutečnost je dnes, při absenci institutu zadržení řidičského průkazu, předmětem kritiky“. Zároveň jsou tímto postupem chráněna i práva řidiče, kterému je řidičský průkaz nadále zadržován jen na základě rozhodnutí ve správním řízení.

[26] Bez ohledu na smysl a účel institutu zadržení řidičského průkazu, kdy stěžovatel důvody zadržení jeho řidičského průkazu nikterak nezpochybňuje, je pro danou věc rozhodné, že zákaz z něj plynoucí porušil. Každý, komu byl zadržen řidičský průkaz, je povinen zdržet se řízení motorových vozidel na pozemních komunikacích. Je tudíž zcela nepřipadné, že stěžovatel se cítí diskriminován vůči těm, kterým řidičský průkaz zadržen nebyl, či jim byl z nějakého důvodu vrácen. Nevidí-li stěžovatel důvod, proč by se školení bezpečné jízdy nemohl po spáchání přečinu v dopravě zúčastnit, pak je třeba podotknout, že tímto důvodem je zákaz řízení motorových vozidel ve smyslu § 118b odst. 2 zákona o silničním provozu. Byť Nejvyšší správní soud nezpochybňuje, že zdokonalení řidičských schopností stěžovateli jistě prospělo, nic to nemění na porušení zákona, kterého se dopustil. Nelze s ním však již souhlasit, že by bylo primárně určeno pro osoby, které se dopustily jednání, za něž lze zdržet řidičský průkaz, neboť nespočívají v řidičských dovednostech a znalostech, nýbrž v jiných charakteristikách řidiče. To je zjevné i ze skutečnosti, že odečtu bodů za ukončení školení bezpečné jízdy může využít jen osoba, která má zaznamenáno spáchání deliktu, který není ohodnocen více než pěti body. Primárně však z povahy věci nemůže být školení bezpečné jízdy určeno pro osoby, kterým je zakázáno řídit motorová vozidla.

[27] Konečně ani odkaz na Metodické usměrnění Ministerstva dopravy, Odboru agend řidičů, č. j. 136/2014-160-OST/1, vydané k ustanovení § 52a odst. 2 zákona o získávání

a zdokonalování odborné způsobilosti, nemá na shora vyslovené závěry žádný vliv. Vztahuje se totiž na jiné situace, nikoliv na školení bezpečné jízdy, ze kterého řidič čerpá výhodu odpočtu bodů. Ostatně stěžovatel jen shrnul, co z tohoto metodického usměrnění vyplývá, a nevyvozuje z něj žádné závěry. Nejvyšší správní soud proto neseznal, jak by mělo podpořit argumentaci obsaženou v kasační stížnosti, přičemž sám na základě něj neshledal důvody pro jiné posouzení daného případu, obzvláště když se nejedná o závazný právní předpis. Nejvyšší správní soud se vypořádal se všemi námitkami stěžovatele, za stěžejní však považuje skutečnost, že stěžovatel nesměl v době zadržení řidičského průkazu řídit motorová vozidla ani v rámci školení bezpečné jízdy, a pokud tento zákaz nedodržel, nemůže ze svého protiprávního jednání čerpat výhodu odečtu bodů z registru řidičů.

IV. Závěr a náklady řízení

[28] S ohledem na vše výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[29] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení; žalovanému pak v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. prosince 2015

Mgr. Jana Brothánková
předsedkyně senátu